

SPEDITIONSRET

VELKOMMEN TIL SPEDITIONSRET!

I dette nummer af Speditionsret kan du læse om Erhvervsministeriets nye lov om forsikringsformidling, der er sat til at træde i kraft d. 1. oktober 2018. Artiklen ser nærmere på lovens betydning for speditjonsbranchen, og der gives et overblik over de konkrete regler en speditør skal være opmærksom på.

Advokat Rasmus Køie undersøger en ny dom fra Sø- og Handelsretten fra maj 2018, der forholder sig til anvendelsen af standardbetingelser ved stevedorevirksomhed, DHAB 2007.

Derudover kan vi fortælle, at Danske Speditører med succes har lanceret Transportjuridisk Mødeklub. Klubben er for medlemmer af Danske Speditører og er et mødested for praktikere, der savner sparring om f.eks. transportjura og claimshåndtering.

Næste arrangement er sat til september 2018. Interesserede kan rette henvendelse til Søren Edsen Johansen på sej@dasp.dk.

Ved spørgsmål til dette nummer af Speditionsret eller andre juridiske forhold, står vi som altid til rådighed på

telefon:

70 13 12 14

God fornøjelse med læsningen!

Martin Aabak

NR. 55
Juni 2018

INDHOLD:

Side 2:

NY LOV OM FORSIKRINGSFORMIDLING

Side 4:

VEDTAGELSE AF STANDARDVILKÅR

NY LOV OM FORSIKRINGSFORMIDLING

I denne artikel ses nærmere på Erhvervsministeriets implementering af det nye forsikringsdirektiv – 2016/97 – der forventes at træde i kraft i EU d. 1. oktober 2018. Direktivets formål er at regulere forsikringsdistribution i forbruger- og erhvervsforhold, og det vil medføre, at et stort antal virksomheder, der hidtil ikke var reguleret, skal lade sig registrere eller godkendes af Finanstilsynet. Her undersøges om speditjonsbranchens vareforsikringsprogrammer er omfattet.

Af Søren N.E. Johansen, jur. afdeling, sej@dasp.dk.

Over tid har speditørens rolle udviklet sig fra alene at være formidler af transportopgaver og toldklarering til at speditøren i dag i mange sammenhænge optræder med et fuldt kontraktansvar for transport, - speditjons, - og logistikydelse. Der er dog fortsat en række opgaver, hvor speditøren optræder i formidlerrollen. Her udgør speditørens assistance med vareforsikring af godset en af dem.

Når gods transporteres fra A til B udsættes det for en række risici: godset kan bortkomme, beskadiges, forsinkes eller pådrages anden værdiforringelse. Disse risici håndteres sædvanligvis af en vareforsikring på ICC-vilkår, Danske Betingelser eller lignende.

Behovet for transportforsikringer gør sig særligt gældende af den simple grund, at speditøren ikke i alle tilfælde har et erstatningsansvar, og at dette som hovedregel beløbsmæssigt er begrænset i henhold til international præceptiv lovgivning eller aftalte vilkår, som f.eks. NSAB 2015, ligesom godset kan udsættes for en række andre farer så som Havari Grosse. Ordregiveren har derfor et kraftigt incitament til at lade sit gods være dækket af en vareforsikring, og det forekommer derfor naturligt, at speditøren også assisterer ordregiveren hermed.

Hvem der tegner forsikringen i praksis, afhænger af mange forhold. Forsikringen kan f.eks. tegnes af ordregiveren, der typisk vil være afsender eller

modtager af godset, og som repræsenterer hhv. køberen eller sælgeren af godset. En af køber og sælger aftalt INCOTERM kan ligeledes være afgørende for, hvem der i praksis vil udtage en forsikringsdækning.

Forsikringen kan også blive formidlet af speditøren, hvor speditøren med sin kontakt til ordregiveren og forståelse for transportens risici, kan gå i dialog med ordregiveren og i forskellig grad hjælpe med en forsikringsdækning.

I denne sammenhæng kan speditøren efter gældende lovgivning (pt. maj 2018) optræde i tre roller: som den introducerende og informerende part, som agent for et forsikringselskab eller som forsikringsmægler. Disse aktiviteter er i dag reguleret ved Lov om Forsikringsformidling, der regulerer kravene til de aktører, der står mellem et forsikringselskab og en forsikringstager. Måden hvorpå speditøren udøver sine aktiviteter er derfor ganske afgørende for, om speditøren i dag vil være omfattet af den gældende lov om forsikringsformidling. Det er aktiviteten, der er fokus på, og findes den at være omfattet af lovgivningen, kan speditøren være forpligtet til at lade sig registrere som agent eller måske helt godkendes af Finanstilsynet som forsikringsmægler. Sidstnævnte kræver efter gældende regler bl.a. at konkrete medarbejdere skal leve op til tilsynets Fit & Proper-krav.

Hvis speditøren alene optræder som den introducerende part, vil speditøren ikke være omfattet af den gældende lovgivning. Lovgivningens bemærkninger til lovforslaget forholder sig til denne aktivitet. Her fremgår, at hvor f.eks. et rederi i tilknytning til salg af en søtransport samtidig informerer kunden om, hos hvem der kan tegnes en vareforsikring, og kunden efterfølgende via rederiet indgår aftale om forsikringsdækning direkte med forsikringsselskabet, vil denne aktivitet ikke være omfattet af lovgivningen. Dog er det en væsentlig betingelse, at speditørens aktiviteter ikke går ud på at forelægge, foreslå, indgå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med forsikringsaftalens indgåelse. Det speditøren således kan, for at holde sig fri af lovgivningen, er at informere ordregiveren om forsikringsmuligheden og videresende begæringen om forsikringstegning til forsikringsselskabet. Se gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 3.

Ønsker speditøren at integrere sit arbejde med vareforsikringer i sin forretning, kan speditøren indgå en samarbejdsaftale med et forsikringsselskab. Speditøren vil på den måde karakteriseres som forsikringsagent, hvor speditøren vil anbefale eller tilskynde sine kunder at tegne en forsikring i et konkret forsikringsselskab mod provision. Men med disse aktiviteter følger også et ansvar, der bl.a. reguleres i gældende lov om forsikringsformidling. Herefter kræver denne konstruktion, at speditøren lader sig registrere som agent i agentregistret administreret af Forsikring & Pension. Konstruktionen medfører også en informationspligt over for kunden, hvilket Speditionsret nr. 15 har behandlet. Speditøren vil i denne sammenhæng medvirke til ordregiverens indgåelse af forsikringsaftaler med forsikringsselskabet, der na-

turligvis fortsat vil være part i aftalen med forsikringsselskabet. Der stilles derfor krav om, at personer direkte beskæftiget med forsikringsformidlingen besidder en viden, der afpasses efter kompleksiteten af forsikringsprodukterne.

Speditøren kan også optræde som forsikringsmægler, hvor speditørens rådgivning til ordregiveren går på at indhente forsikringsdækning fra flere forsikringsselskaber i markedet. Konstruktionen vil bl.a. kræve, at selve speditionsvirksomheden, samt de personer, som er involveret i formidlingsarbejdet, er godkendt hos Finanstilsynet. Den personrelaterede registrering kan i dag tildeles personer, der bl.a. opfylder Finanstilsynets Fit & Properkrav, samt til personer med tilstrækkelig fyldestgørende erfaring til at udføre sit hverv eller varetage sin stilling i virksomheden og ikke have været pålagt strafansvar. Denne konstruktion ses sjældent anvendt og behandles ikke yderligere i denne artikel.

Speditøren kan også indtage en fjerde rolle ved udtagning af vareforsikring af ordregiverens gods. Speditøren indgår i denne konstruktion en forsikringsaftale med forsikringsselskabet, der dækker tredjemands tab¹. Forsikringsaftalen gør ordregiveren til den begunstigede, der mod f.eks. fremvisning af et certifikat kan få dækket f.eks. bortkomst, forsinkelse eller beskadigelse af godset. Ordregiveren er ikke part i forsikringspolice og indgår derfor ikke en aftale med forsikringsselskabet. Det har derfor været antagelsen, at speditøren ikke optræder som formidler af en forsikring. Denne konstruktion har hidtil ikke været betragtet som forsikringsformidling og dermed heller ikke omfattet af gældende lovgivning (pt. maj 2018).

¹ Som bl.a. omtalt i Dansk Søforsikrings Konvention af 2. april 1934, § 4.

Ny lov om forsikringsformidling pr. 1. oktober 2018

Folketinget vedtog en ny lov om forsikringsformidling i januar 2018, med ikrafttræden d. 1. oktober 2018. Loven gennemfører det fælleseuropæiske forsikringsdirektiv – forkortet omtalt som IDD – fra 2016. Direktivets implementering i Danmark medførte udformningen af en helt ny lov om forsikringsformidling og har overordnet det formål at sikre en bedre forbrugerbeskyttelse i EU (B-to-C). Lovgivningen indeholder ikke en undtagelse for B-to-B-forhold og vil, uagtet lovgivningens klare fokus på forbrugerforhold også gælde i erhvervsforhold. Det er også en klar hensigt fra lovgiverens side at lade alle led i distributionen af en forsikring efterleve samme regler og derved sikre den samme beskyttelse af forbrugerne. Derfor vil flere aktører fremadrettet skulle registreres eller have tilladelse fra Finanstilsynet.

Nye definitioner af aktørerne

Som noget nyt introducerer lovgivningen nye definitioner på de aktører, der forbinder en forsikringstager med et forsikringsselskab: Forsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlere.

I overordnede betragtninger er forsikringsformidlere virksomheder, hvis *hovederhverv* er formidling af forsikringer fra forsikringsselskaber til for-

sikringstagere. Under kategorien ”*forsikringsformidlere*” i den nye lov ligger derfor de aktører vi efter gældende regler pr. maj 2018 kalder for forsikringsmæglere og forsikringsagenter. Heroverfor vil den nye lov fremadrettet også regulere de aktører i markedet, der formidler forsikringer i *tilknytning* til deres hovedaktivitet. Disse kaldes for *accessoriske forsikringsformidlere*.

Det er værd at være opmærksom på, at en *forsikringsformidler* defineres generelt som en virksomhed (fysisk eller jur. person), der mod aflønning indleder eller udøver *forsikringsdistribution*. Heri indgår ikke *forsikringsselskaber* eller *accessoriske forsikringsformidlere*.

Virksomheder, der i dag er registreret som agenter vil fremover kunne blive registreret som accessorisk forsikringsformidler, hvis deres forsikringsformidling sker i tilknytning til levering af virksomhedens hovedydelse. En speditør, der således i dag er registret som agent, kan blive registreret som accessorisk forsikringsformidler, forudsat at formkravene mødes. Det må forventes, at Finanstilsynet fremkommer med en overgangsordning og en vejledning for disse aktører.

En accessorisk forsikringsformidler vil være en virksomhed (fysisk eller jur. person), der mod aflønning indleder eller udøver forsikringsdistributionsvirksomhed som en accessorisk aktivitet til virksomhedens hovedaktivitet.² Hermed menes,

² Definitionen i lovens § 2, stk. 1, nr. 5 lyder:
»accessorisk forsikringsformidler«: en fysisk eller juridisk person, som ikke er et kreditinstitut eller et investeringsselskab som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 1) og 2), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 (1), der mod aflønning indleder eller udøver forsikringsdistributionsvirksomhed som en accessorisk aktivitet, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) den pågældende fysiske eller juridiske person udøver ikke forsikringsdistribution som hovederhverv
- b) den fysiske eller juridiske person distribuerer kun visse forsikringsprodukter, der udgør et supplement til en vare eller tjenesteydelse
- c) de pågældende forsikringsprodukter omfatter ikke livs- eller ansvarsforsikring, medmindre denne er et supplement til

at den accessoriske forsikringsformidlers kerneområde skal angå andet end formidling af forsikringer (forsikringsdistribution). I lovforslaget gives eksempler på flyttefirmaer og elektronikforhandlere, der i tilknytning til salget af f.eks. en vaskemaskine samtidig formidler salget af en forsikring af vaskemaskinen, der dækker skader mv. Det må derfor forventes, at en speditør vil være omfattet af denne definition, hvis der i tilknytning til salg af transportydelser samtidig formidles en vareforsikring. Det er en væsentlig betingelse, at speditøren formidler et forsikringsprodukt, der udgør et supplement til speditørens virksomheds kerneområde, f.eks. transportydelser eller lagerydelser.

Lovrevisionen introducerer også en definition af selve formidlingsaktiviteten, samlet kaldet for *forsikringsdistribution*, der lyder som følger:

”Forsikringsdistribution: Den virksomhed, der består i at rådgive om, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler, at indgå sådanne aftaler eller at medvirke til administration og opfyldelsen af sådanne aftaler.”

Med denne aktivitet forstås ved f.eks. rådgivning, at ordregiveren får en personlig anbefaling fra speditøren i tilknytning til køb af en forsikringsaftale. Ifølge direktivet bag lovgivningen kan denne personlige anbefaling gives til ordregiveren efter dennes forespørgsel eller på speditørens eget initiativ. Det gør ikke nogen forskel om rådgivningen angår en eller flere typer af forsikringer.

Det at *”foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler”*

den vare eller tjenesteydelse, som formidleren tilbyder som sit hovederhverv

betyder, ifølge lovforslaget, at der fra f.eks. speditørens side skal udføres en aktiv handling. Det kunne bl.a. være i tilknytning til salg af en transport fra A-B, hvor speditøren foreslår at godset bliver omfattet af speditørens vareforsikringsprogram og efterfølgende indhenter præmien. Det afgørende for om det accessoriske salg er omfattet af lovgivning er, at selve handlingen/aktiviteten falder inden for selve begrebet *”forsikringsdistribution”*.

Hvilke aktører er omfattet af lov om forsikringsformidling pr. 1. oktober 2018?

Loven regulerer som udgangspunkt det arbejde, som udføres af forsikringsformidlere, genforsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlere som defineret ovenfor. For forsikringsformidlere og genforsikringsformidlere betyder det, at hvis deres aktiviteter falder under begrebet *”forsikringsdistribution”*, skal virksomheden have tilladelse hertil fra Finanstilsynet.

Accessoriske forsikringsformidlere skal imidlertid ikke have en tilladelse, men skal derimod registreres hos Finanstilsynet. Kravene til en tilladelse og en registrering er ikke de samme. De specifikke krav til accessoriske forsikringsformidlere opsummeres nedenfor i denne artikel. Det skal dog allerede nævnes, at selvom kravene til hhv. forsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlere er skærpede, vil kravene til en registrering som accessorisk forsikringsformidler være lempeligere.

Vigtige undtagelser til anvendelsesområdet

Er præmien højere end hhv. 4.476 kr./1.492 kr.?

Lovens § 1, stk. 2 indeholder en række for transport- og spedititionsbranchen interessante undtagelser. Heraf følger, at accessoriske forsikringsformidlere ikke skal registreres hos Finanstilsynet, under følgende forudsætninger:

hvis forsikringen udgør et supplement til en vare eller tjenesteydelse og dækker

risikoen for driftsfejl ved varen, tab af varen eller beskadigelse af varen eller manglende brug af den tjenesteydelse, der leveres af den pågældende leverandør, eller

tab eller beskadigelse af bagage og andre risici i tilknytning til en rejse

Forsikringsaftalens årlige præmiebeløb udgør højst 4.476 kr., eller når forsikringen udgør et supplement til en tjenesteydelse, som opfylder betingelserne i nr. 1, er varigheden af denne tjenesteydelse højst 3 måneder, og forsikringens årlige præmie udgør højst 1.492 kr. pr. person.

Med denne undtagelse vil det være muligt for en accessorisk forsikringsformidler, uden registrering hos Finanstilsynet, at sælge en forsikring i tilknytning til salg af virksomhedens kerneydelser. En speditør vil derfor uden registrering hos Finanstilsynet kunne sælge en vareforsikring i tilknytning til salg af f.eks. en transportydelse, lagerydelse mv. når blot forsikringens præmie ligger under beløbsgrænserne.

I tilknytning hertil opstår spørgsmålet, hvordan det årlige præmiebeløb bestemmes.

Beløbsgrænsernes nærmere afgrænsning fremstår uklare og er ikke yderligere uddybet i selve lovtæksten. Bemærkningerne til lovforslaget forholder sig imidlertid hertil, dog med et udpræget

sigte på forbrugerforhold. Her fremgår, at beløbsgrænserne udgør det samlede årlige præmiebeløb. I direktivet fremgår, at beløbet skal beregnes pro rata på årsbasis. Heraf må følge, at beregningen af præmiebeløbet for en forsikring, der strækker sig over flere år, skal fordeles forholdsmæssigt ud på de enkelte år forsikringen varer.

Det fremgår også, at der ved beregningen vil blive lagt vægt på

- om den enkelte præmie er beregnet ud fra isolerede/enkelte risikovurderinger
- om præmien vedrør en eller flere forsikringer
- om forsikringerne har sin egen police, og at årsagen til opdelingen ikke skyldes forsøg på omgåelse
- om forsikringerne kan købes særskilt

Ud fra en samlet vurdering af lovtækstens ordlyd og manglende stillingtagen hertil, lovens formål, samt bemærkningerne til lovforslaget må det kunne antages, at beløbsgrænserne må kunne tilknyttes hver enkelt transportopgave, således forstået, at en vareforsikringspræmie ikke må overstige hhv. 4.476 kr. for tjenesteydelser af længere varighed end 3 måneder. For tjenesteydelser af mindre varighed end 3 måneder – f.eks. en vejtransport på 4 timer – må vareforsikringspræmien ikke overstige 1.492 kr. Det antages, at langt størstedelen af vareforsikringerne ligger under disse beløb.

Lejlighedsvis levering af oplysninger

Loven finder heller ikke anvendelse, hvor man alene leverer oplysninger om potentielle forsikringstagere i tilknytning til virksomhedens hovedaktiviteter. Det er dog en betingelse, at man ikke træffer yderligere foranstaltninger til at bistå med

at indgå eller opfylde en forsikringsaftale. Lovteksten redegør ikke nærmere for afgrænsningen heraf, og bemærkningerne til lovforslaget giver heller ikke nogen brugbar vejledning. Det nævnes dog, at en virksomhed gerne må henvise en kunde til et forsikringsselskab og indhente samtykke til, at forsikringsselskabet gerne må kontakte forsikringstageren. Henset til, at formålet med lovgivningen er at udbrede reguleringen af forsikringsdistribution til flere brancher end hidtil, skal undtagelsen formentlig fortolkes indskrænkende. Generel information om forsikringsprodukter må anses for undtaget.

Undtaget fra lovens anvendelsesområde medfører også forpligtelser

Selv hvis aktiviteterne er undtaget fra lovens anvendelsesområde, vil lovgivningen fortsat pålægge speditøren en række forpligtelser.

Som accessorisk forsikringsformidler skal der forud for indgåelse af forsikringsaftalen således stilles oplysninger til rådighed for kunden som følger:

- formidlerens navn og adresse, samt klagemulighed
- formidleren skal have passende og forholdsmæssige ordninger, der sikrer efterlevelse af reglerne om god skik, aflønning, krydssalg, samt forståelse for kundens behov og krav inden forslaget til aftale
- udlevere et standarddokument med oplysninger om forsikringsproduktet

For så vidt angår begrebet "*god skik*", vil det konkret betyde, jf. bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører, at bl.a. følgende informati-

onsforpligtelser skal opfyldes ved accessorisk forsikringsformidling, der ikke forudsætter registrering hos Finanstilsynet³:

- information om hvorvidt en vareforsikring kan købes separat fra transportydelsen. Dvs. om vareforsikringen er valgfri
- en beskrivelse af forsikringsproduktet
- dokumentation for omkostninger og gebyrer for hver enkelt del
- risikobeskrivelse af f.eks. transport af gods uden vareforsikring
- transportydelsen skal kunne købes uden tilkøb af forsikring

Som lovteksten er udformet på tidspunktet, hvor denne artikel skrives, vil det være forsikringsselskabet, der skal assistere den accessoriske forsikringsformidler hermed.

Registrering som accessorisk forsikringsformidler og kravene hertil.

Det følger af lov om forsikringsformidling, med ikrafttræden 1. oktober 2018, at forsikringsdistribution af forsikringer over beløbsgrænserne i § 1, stk. 2, alene kan udøves af en virksomhed, der er registreret hos Finanstilsynet. For at blive registreret skal virksomheden opfylde betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1, samt 3-6. Heraf skal bl.a. fremhæves:

- Virksomhedens hjemland er Danmark
- Virksomheden skal have en ansvarsforsikring eller anden tilsvarende garanti mod erstatningskrav
- Virksomheden skal have truffet foranstaltninger, der beskytter kunderne mod manglende betalingsevne hos den accessoriske forsikringsformidler, hvorefter håndtering

³ Bek. om god skik, § 23.

af penge betalt af kunden til formidleren betragtes betalt til forsikringsselskabet. Og penge betalt af forsikringsselskabet til formidlerens videredistribution til kunden ikke betragtes som værende betalt til kunden før denne modtager dem. Alternativt kan der oprettes en konto til betroede midler

Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af de aktiviteter, som virksomheden har til hensigt at udøve, oplysninger om virksomhedens ejerskab (over 10 %), og om den accessoriske forsikringsformidler er uafhængig. Der skal også foreligge oplysninger, der gør det muligt for Finanstilsynet at udføre et baggrundstjek på de personer, der i virksomheden har ansvaret for den accessoriske forsikringsformidling.

De accessoriske forsikringsformidlere indføres i et register, der varetages af Finanstilsynet. Heraf vil således fremgå offentligt, hvem der i virksomheden har ansvaret for den accessoriske forsikringsformidling, hvilke lande registreringen gælder og om formidleren er upartisk.

I forbindelse med en registrering vil Finanstilsynet udføre et baggrundstjek på den, der i virksomheden har ansvaret for accessorisk forsikringsformidling. Heri indgår, at personen har en ren straffeattest vedrørende formueforbrydelser med finansielle aktiviteter, ikke er under personlig konkurs, og ellers nyder et godt omdømme.

Kompetencekrav for registrerede accessoriske forsikringsformidlere:

I modsætning til *forsikringsformidlere* (forsikringsmæglere og forsikringsagenter) skal en *accessorisk*

forsikringsformidler alene have *passende viden* om de produkter, der distribueres. Accessoriske forsikringsformidlere er derfor ikke omfattet af reglerne om kompetencekrav for forsikringsformidlere fastsat i kompetencebekendtgørelsen⁴. De nærmere krav til accessoriske forsikringsformidlere vil derfor skulle fastlægges af det forsikringsselskab speditøren arbejder med.

God skik for registrerede accessoriske forsikringsformidlere:

Helt generelt gælder det, at en accessorisk forsikringsformidler er underlagt kravet om "*god skik*". Forsikringsdistributionen skal derfor udføres i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis for området – fremgår det af lovteksten. For at gøre disse brede begreber mere praktiske, har Erhvervsministeren udstedt bekendtgørelsen "*God skik for forsikringsdistributører*", der bl.a. stiller krav til selve informationsniveauet ved f.eks. salg af en vareforsikring. Bekendtgørelsen regulerer primært accessorisk forsikringsformidling til forbrugere. Dvs. salg af ydelser til personer, der hovedsagelig handler udenfor sit erhverv. Nedenstående bemærkninger knytter sig hovedsagelig til accessorisk forsikringsformidling mellem erhvervsdrivende.

Reglerne stiller krav om, at den accessoriske forsikringsformidler handler redeligt og loyalt over for kunden. I erhvervsforhold betyder det, at forsikringsdistributionen ikke må være vildledende eller egnet dertil. En nærmere konkretisering heraf fremgår af bekendtgørelsens bilag 1 og 2. Branchens handelspraksis som helhed, produktet, prisen og beregningen heraf, samt betingelserne

⁴ Bek. om kompetencekrav for ansatte i forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber og ansatte hos en forsikringsformidler og en genforsikringsformidler.

for leveringen af forsikringen skal ligeledes inddrages. Der lægges endvidere vægt på, at forsikringsdistributionen ikke må være aggressiv eller utilbørlig over for andre erhvervsdrivende. Indholdet heraf må forventes afklaret ved domspraksis og branchesædvane.

Idet speditører typisk arbejder med vareforsikringsprogrammer, der vedrør bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af gods under transport eller oplagring, vil speditørens forsikringsdistribution angå forsikringer, der kategoriseres som "*store risici*", i forsikringsklasse nr. 7, bilag 7 til lov om finansiel virksomhed. Accessorisk forsikringsformidling af forsikringer i denne kategori er derfor undtaget en række informationsforpligtelser. Det betyder bl.a. at speditøren ved disse forsikringsklasser ikke er forpligtet til at give kunden oplysninger om navn og adresse, klageadgang, hvor man er registreret, og hvilken form for aflønning, der modtages i forbindelse med forsikringsaftalen.⁵

Speditøren skal dog oplyse om, at vareforsikringen kan tilkøbes separat, at vareforsikringen er valgfri, samt tydeliggøre pris og evt. gebyrer. Det skal også oplyses, hvordan kundens risici påvirkes, hvis der tilkøbes/ikke tilkøbes vareforsikring.

Krav til aflønning

Uagtet, at evt. aflønning ikke skal oplyses som nærmere beskrevet ovenfor, fastlægger § 12 i den nye lov om forsikringsformidling en række krav om, at accessoriske forsikringsformidlere skal sikre, at de ikke har aflønningsstrukturer, der ikke harmonerer med formidlerens forpligtelse til at

handle i kundens interesse, som reguleret i godskik-reglerne. Der må derfor ikke laves aflønningsordninger, der fremmer salg af forsikringsprodukter kunden ikke har brug for, eller fremmer salg af produkter, hvor et andet produkt dækker kundens behov bedre.

Ansvarsforsikring og garantistillelse

Ansvarsforsikring eller garantistillelse er et af de væsentligste nye vilkår en accessorisk forsikringsformidler bliver omfattet af. Af den af Finanstilsynet udstedte bekendtgørelse⁶ følger, at en formidler skal have en ansvarsforsikring, eller en garanti fra et forsikringsselskab/pengeinstitut på mindst DKK 9.325,475 pr. skadetilfælde og mindst DKK 13.801,703 for alle skadetilfælde pr. år.

Ansvarsforsikringen eller garantien skal give den accessoriske forsikringsformidler finansiel rygdækning, hvis f.eks. speditøren ved uagtsom adfærd i tilknytning til forsikringsdistributionen ifalder erstatningsansvar. Ansvarsforsikringen eller garantien skal dække formidlerens aktiviteter i de lande hvori man er aktiv, indeholde en policedækket reinstatement, og endelig dække krav, der rejses og anmeldes senest 3 år efter ansvarsforsikringens ophør.

Strafbestemmelser og sanktioner

Ved manglende efterlevelse af lov om forsikringsformidling er det væsentligt at hæfte sig ved lovgivningens sanktionsmuligheder.

Manglende registrering som accessorisk forsikringsformidler straffes med bøde eller fængsel

⁵ Den såkaldte IPID (insurance product information document), formatet kan hentes [her](#).

⁶ Bekendtgørelse om forsikringsformidlere- genforsikringsformidlere og accessoriske forsikringsformidlers

ansvarsforsikring, garantistillelse og behandling af betroede midler.

indtil 4 måneder. Det samme gør mangelfuld orientering om væsentlige ændringer lagt til grund for registreringen. Det kunne f.eks. være den ansvarshavendes strafbare forhold.

Manglende udtagelse af ansvarsforsikring eller garantistillelse straffes med bøde, og selskaber pålægges strafansvar efter straffelovens kap. 5.

Derudover har Finanstilsynet mulighed for, ved påbud, at pålægge en accessorisk forsikringsformidler at afsætte en ansat med ansvar for forsikringsdistribution, hvis der er rejst tiltale mod den ansatte i en straffesag om overtrædelse af straffeloven, lov om finansiel virksomhed eller anden finansiel lovgivning. Den ansatte kan afsættes i den tid straffesagen pågår.

Spørgsmål til denne artikel kan rettes til sej@dasp.dk.

Artiklen giver ikke en uddybende beskrivelse af alle forhold en speditør skal være opmærksom på, og kan ikke erstatte konkret rådgivning. Det undersøges pt. hvorvidt forsikring for fremmed regning, som bl.a. reguleret i Dansk Søforsikringskonvention af 2. april 1934, kan betragtes som forsikringsdistribution. EU Kommissionen forventes at offentliggøre en besvarelse af en række ofte stillede spørgsmål til efteråret 2018, ligesom at Finanstilsynets vejledninger forventes offentliggjort snarest.

VEDTAGELSE AF STANDARDVILKÅR – DHAB 2007

Sø- og Handelsretten har i en nylig dom⁷ taget stilling til spørgsmålet om vedtagelse af Danske Havnevirk-somheders Almindelige Betingelser (DHAB 2007). Spørgsmålet var væsentligt for om kravet, som sagen om-handlede, var forældet. Endvidere er Sø- og Handelsrettens præmisser herom værd at bemærke sig.

Af advokat (H) Rasmus Køie, rak@dasp.dk.

Twisten udsprang af skade på vindmøllevinger, som skete mens disse håndteredes af den søgte stevedorevirksomhed på Esbjerg Havn.

Sagen var anlagt af en vindmølleproducent og dennes forsikringsselskab mod stevedorevirksomheden, efter at der forinden havde været gennemført retssag anlagt af vindmøllevirksomheden og dennes forsikringsselskab mod en speditør,

der havde medvirket til transporten af vindmøllevingerne. Denne sag blev tabt af vindmølleproducenten og forsikringsselskabet, fordi det i denne sag fandtes, at speditøren ikke have ansvar for den del, der vedrørte stevedoring. Under denne tidligere retssag (som først afgjordes endeligt ved anke til landsretten) var stevedorevirksomheden blevet procestilvarslet af vindmølleproducenten

⁷ Sø- og Handelsrettens dom 9. maj 2018 i sag S-8-17

og forsikringselskabet. (En processtilvarsling – eller procesunderretning, som en sådan undertiden også benævnes – er en meddelelse fra én eller flere parter i en retssag til en tredjemand med opfordring til at denne indtræder som biinterve-nient i den verserende retssag, eller på anden måde varetager sine interesser. En processtilvars-ling kan efter omstændighederne anvendes til af-brydelse af forældelse eller passivitet).

Procestilvarslingen af stevedoren skete den 6. september 2013. Skaden skete den 9. oktober 2012.

– Stevedoren var ansvarlig

Om selve skaden og ansvaret lagde Sø- og Han-delsretten følgende til grund:

”De to vindmøllevinger blev totalskadet under [stevedorens] håndtering af dem på havnen i Esbjerg den 9. oktober 2012, da ansatte fra [steve-doren] var i gang med at læsse vingerne af last-bilerne og stable dem på kajen. De ansatte, som var bekendt med [vindmølleproducentens] guidelines for opbevaring af vindmøllevinger, fulgte ikke instruktionerne i disse guidelines om stabling af vingerne i blokke, idet de stablede de to vinger ovenpå hinanden, uden at de forinden havde bygget blokken ud i bredden, hvorved de stablede vinger blev meget letpåvirkelige af vind. Umiddelbart efter at vingerne var stablet ovenpå hinanden, væltede de, da der kom et kraftigt vindstød.

Som følge af det anførte finder retten, at [steve-doren] er ansvarlig for skaderne på vindmølle-vingerne.

Det må lægges til grund, at der på det tidspunkt, hvor [stevedoren] aflæssede og stablede vin-gerne, blev målt vindhastigheder på 12,2 til 14,4 m/s på Esbjerg Havn og vindstød på 14,7 til 19,7 m/s. [Stevedoren] placerede vingerne på kajen, som skrånede, og afbødede dette ved at klodse vingerne op. Det er ifølge rettens sagkyndige medlemmer almindeligt, at en havnekaj skrånar, for at vandet kan løbe væk, og al lastning til skib

foregår under disse forhold. Efter en samlet vur-dering af de nævnte omstændigheder sammenholdt med den forkerte stabling finder retten ikke, at [stevedoren] har forvoldt skaderne ved grov uagtsomhed.”

– Men kravet var forældet

Tilbage var herefter at se på, om kravet af en anden årsag ikke kunne opretholdes mod stevedo-ren.

Her kom spørgsmålet om DHAB 2007 for alvor i spil. Disse standardbetingelser indeholder i § 30 en forældelsesfrist på 10 måneder.

Retten udtalte herom følgende:

Spørgsmålet er herefter, om de rejste erstat-ningskrav, som ikke bestrides størrelsesmæssigt, er forældede.

Dette afhænger af, om det må anses for aftalt mellem [vindmølleproducenten] og [stevedoren], at sidstnævnte skulle aflæsse, stable og opbe-vare vingerne, og om DHAB 2007 i givet fald må anses for at gælde for en sådan aftale.

Sø- og Handelsretten slog ved dom af 25. august 2015 fast [hvilket blev stadfæstet af landsretten, red.], at håndteringen af vindmøllevingerne på havnen i Esbjerg forud for lastning til skibet ikke var omfattet af det transportopdrag, som [spedi-tøren] havde fået af [vindmølleproducenten], li-gesom [speditøren] ikke havde antaget [stevedo-ren] til at udføre andre opgaver end stevedore-opgaver i forbindelse med lastning.

Det lægges efter bevisførelsen, herunder navnlig forklaringerne [...], til grund, at [vindmølleprodu-centen] forud for leveringen af vindmøllevin-gerne på havnen i Esbjerg kontaktede [stevedo-ren] og oplyste, hvor mange vinger der ville blive leveret, og hvornår leveringen ville ske. Det læg-ges endvidere til grund, at vingerne blev leveret til [stevedorens] terminal på havnen. Da steve-doreopgaverne med aflæsning, stabling og op-bevaring af vingerne på havnen som nævnt ikke var omfattet af aftaler mellem [speditøren] og [vindmølleproducenten] eller [speditøren] og [stevedoren], må [vindmølleproducenten] ved

sine handlinger således have accepteret, at [stevedoren] udførte disse opgaver for [vindmølleproducenten]. Dette støttes også af indholdet af [en e-mail].

Det er de sagkyndige medlemmers bestemte opfattelse, at DHAB 2007 er så almindeligt anvendt ved udførelsen af stevedoreopgaver i danske havne, at [vindmølleproducenten] som professionel aktør med egen transportafdeling og som af-tager af mange stevedoreopgaver må have været klar over, at DHAB 2007 var gældende for de stevedoreopgaver, som blev udført af [stevedoren], med mindre andet udtrykkeligt var aftalt. Retsformanden kan tilslutte sig dette.

Betingelserne i DHAB 2007 finder herefter anvendelse herunder § 30, hvorefter krav som følge af beskadigelse forældes 10 måneder efter, at aflevering har fundet sted. Da det må lægges til grund, at de totalskadede vinger var til [vindmølleproducentens] disposition umiddelbart efter, at skaden var indtruffet den 9. oktober 2012, løber forældelsesfristen fra dette tidspunkt, og kravet var således forældet, da [vindmølleproducenten og deres forsikringselskab] procestilvarslede [stevedoren] den 6. september 2013.

Som følge af det anførte frifindes [stevedoren].

Kommentar

Særligt rettens begrundelse vedrørende vedtagelsen af DHAB 2007 – understreget ovenfor af forfatteren – påkalder sig opmærksomhed.

Normalt anses det efter dansk ret nødvendigt for vedtagelse af standardvilkår, at denne er eksplis-it, og typisk herudover, at byrdefulde vilkår fremhæves.

Sø- og Handelsrettens begrundelse for vedtagelsen ses nærmere at tage udgangspunkt i det modsatte, nemlig at standardbetingelserne DHAB 2007 finder anvendelse ”automatisk” på stevedoreopgaver, i hvert fald når disse indgås af stevedoren med en professionel transportkøber.

DHAB 2007 er i mellemtiden blevet afløst af DHAB 2016, der trådte i kraft den 1. januar 2017.

I modsætning til DHAB 2007 (og 2016), der alene er standardvilkår udfærdiget af stevedorenes brancheorganisation, er speditørernes grundregler – NSAB 2015 – blevet til som led i forhandling med speditørernes kunder; transportkøberne. NSAB 2015 opnår dermed status af *agreed document* (hvad NSAB har haft siden 1959-versionen).

Så meget desto mere bør Sø- og Handelsrettens præmisser tages til indtægt for, at det tilsvarende må turde antages, at der må stilles ganske lave – og måske endnu mindre – krav for vedtagelsen af NSAB 2015 for en dansk speditationsvirksomheds vedkommende, hvis det en dag er dette regelsæt, der kommer på spil.

Danske Speditører anbefaler dog for en god ordens skyld samtlige medlemsvirksomheder til aktivt at anvende den til eksplicit vedtagelse udfærdigede henvisningstekst, som for medlemmer kan findes på www.dasp.dk.

SPEDITØRERNES RETSVÆRN

RING KUN ÉT STED:

70 13 12 14

SAMARBEJDSPARTNERE:

IUNO

NO:DE:CO

NORDIC DEBT COLLECTION AS

SPEDITIONSRET